

Od tedna do tedna

DIKTATURA V DOLINI SALINAS

DOLINA SALINAS v Californiji je bila zadnji mesec že drugič v teku dveh let pozorišče terorizma, ki bi neponučenemu opazovalcu dal misliti, da se je California odklopila od Unije in da je tam že na krmilu fašizem. Pred dvema letoma so vigilanti, najeti in plačani od lastnikov salatinih nasadov, pridrli v dolino, do tal požgali delavsko naselje ter pognali 800 delavcev iz doline. Rekli, da se borijo proti "rdeči nevarnosti" ter se v svojem divjanju posluževali vseh priznanih terorističnih metod.

Večino teh delavcev tvorijo Filipini, Mehikanci in Orijentalci, ki potujejo iz kraja v kraj za kruhom pri sezonskem delu na poljih.

Od prvega izbruhu vigilantske nasilnosti so izkorisčani delavci organizirali unijo pod avspicijo konservativnih unijskih krogov—iz doline Salinas je izginil že zadnji komunistični agitator—ampak ko je zadnji mesec 3,200 salatnih pobiralcev zastavalo za zvišanje mizerne mezde, znašajoče 40c na uro, se je pojavilo proti njim isto vigilantsko nasilje kot prej, ko so jih "komunisti nahujščaki" stavljeni.

Preko ponoči se je pojavil v dolini neki pustolovec z imenom Henry Sanborn, nazivljajoč se "polkovnika," ter roka v roki s serifom in policijskim načelnikom prevezel "polozaj" v svoje roke. Odprl je glavni stan v nekem hotelu, ga obkobil z obroženimi vigilanti ter začel "vladati." Najprej je razglasil obsedno stanje ter ukazal vsem moškim od 18 do 45 leta starosti, da v smislu državnega kazenskega zakonika "pomagajo zatrati odpornik in izgrude."

Da prepriča javnost in governerja o "resnosti" položaja, je "polkovnik" Sanborn z ačel bombardirati dolino z alarmi o rdeči nevarnosti.

Prvi alarm je bil: Načelnik državne cestne patrole E. Raymond Cato je na cestah, vodečih iz Sacramenta, zaplenil na stotine rdečih zastav. (Čez par ur so Catovi lastni cestni delavci ogroženo zahtevali, da naj stisti, ki je pobral rdeče svarilne zastavice pri gradbenih projekti, iste prinese nazaj.)

Drugi alarm: Na poti iz San Francisa je avtina karavana "rdečih" mornariških delavcev, ki bo okupirala mesto. Sirene na ognjegasnih postajah so piscale, nova "državljanska milica" je drla v orožarno po puške in krepele, da odbije "rdečo invazijo." Pa ni bilo od nikoder žive duše, in seveda drugače biti ni moglo, ker "armada" sploh ni nikoli odšla iz San Francisa.

Tretji alarm: "Forenarji" zastreljajo dolino in grozijo strmoglavit ameriško formo vlade s tujo propagando; razume se, da "forenarji" so komunisti, vsi od prvega do zadnjega.

V dolino je prišel Paul C. Smith, urednik lista "Chronicle" iz San Francisa, da pročuti "boljševiško vstajo" in je poročal:

* * *

OZADJE VEĆINE stavkarjev je zanimivo. S par izjemami so vsi ameriški državljanji. Mnogo jih je, ki so prišli iz Oklahoma in Arkansa, odkoder so jih prepodili peseni viharji. Večina jih živi v dolini že nad dve leti. V dolini je morda ducat komunistov, ampak unijski uradniki so odklonili njih "pomoč" ter jim svetovali, da gredo proč.

Isti urednik je odkril v dolini nekega Williama Ragsdale, ki

(Dalje na 2. str.)

NAPREDEK

VOLUME I.

Cleveland, Ohio, October 14th, 1936

Official Organ of
The Slovene Progressive Benefit Society

Glasilo
Slovenske Svobodomisline Podporne Zveze

NUMBER 11

Kdo je pravzaprav umoril kraja Aleksandra?

ZADNJI PETEK JE MINULO DVE LETI IZZA ATEN-

TATA V MARSEILLESU, OZADJE ZLOČINA PA JE SE VEDNO ZAVITO V MEGLO.

Pretekli petek 9. oktobra je poteklo dve leti, odkar je bil v Marseillesu umorjen jugoslovanski kralj Aleksander, toda ozadje tega umora je danes še prav tako zagonetko kot je bilo takrat. To se pravi, vprišanje moralnih krivev umora je še vedno zavito v temo, in celo identiteta moškega, ki je atentat izvršil, ni popolnoma gotova. Louis Adamič piše tozadevno v tekoči številki revije "The Nation," kjer med drugim izjava:

"Po gotovih znakih na truplu je bilo baje ugotovljeno, da je bil atentator macedonski komitaš Vladimir Georgijev Černozemski, ampak po Balkanu so razširjene govorice, da je Černozemski še vedno živ, in da je bil atentator neka druga oseba. Razmesarjeno truplo atentatorja je bilo zakopano v prisotnosti dveh detektivov in grobarja, in francoske kot jugoslovanske oblasti so takoj po grozodejstvu storile vse, kar je bilo mogoče, da se je preiskavoomejilo, medtem ko so atentat izkoristile za svoje lastne politične namene. V Jugoslaviji je bila svobodna diskusija o okoliških nahrailjev smrti prepovedana in tudi tozadevnih filmov se ni smelo kazati; in o "misteriji" se ne sme pisati niti sedaj pod rezimom Stajodinovića, ki je cenzurov drugih ozirih nekoliko omilil."

Zakaj se je dopustilo kraljev umor?

Poglavito vprašanje, ki je še vedno neodgovorjeno, kot pravi Adamič, je: zakaj se je pustilo, da je bil kralj umorjen? Vsakdo, ki je videl posnetek atentata v filmu, je moral opaziti, da je bil kralj pri izkrcanju skoraj brez vsake protekcije in da je imel atentator skrajno lahak posel. Dognano je, da se je kralj dobro zavedel, da ga v Franciji čaka smrtna nevarnost, da je bila francoska vlada pronašla, da se dovoli, da bi jugoslovanski detektivi varovali kralja tekmo obiska, da pa je tedanjega francoske vlade iz nedognanega vzroka prošnjo odklonila.

Neki londonski list je po umoru poročal, da je Aleksander pred angleškim princem Georgeom izrazil strah pred atentatom, nakar je angleški princ apeliral na Scotland Yard (angleško tajno policijo), ki je prosila Surete Nationale (francosko državno tajno policijo), da bi se dovolilo desetim angleškim detektivom priti v Francijo za časa Aleksandrovega obiska. Francoske oblasti pa so prošnjo zavrnili, kot je poročal

Marselleski policijski prefekt Jouhannaud je bil po umoru odstavljen radi "zanemarjanja dolžnosti," proti čemur pa je mestni svet odločno protestiral ter Jouhannaud le ne izrekel zaupnico, temveč ga celo odlikoval, da gre do proč.

Isti urednik je odkril v dolini nekega Williama Ragsdale, ki

NOVICE IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI ŠIROM AMERIKE

Cankarjev kip ukraden

Nekako pred tremi leti je mestna občina ljubljanska poslala v Cleveland doprsni kip (relief) pisatelja Cankarja, da bi se ga postavilo v mestni Kulturni vrt. Slovenski klerikalci, ki so pri vodstvu omenjene organizacije, so kistih obrazov sprejeli darovani kip, nekega dne pa so enostavno naznani, da bodo namesto Cankarja postavili kip škofa Barage, kar so lani tudi storili. Ker pa se je Ljubljana skandalizirala nad čudno igro, so rekli, da bodo letos enkrat v novembra postavili tudi Cankarja. Zadnji delen pa se je zvedelo, da Cankarjevega kipa, ki je ves ta čas ležal v neki mestni lopi za orodje, nikjer ni, oziroma, da je ukraden. Klerikalci kriče, da so ga ukradli naprednjaki, po naselbini hodijo detektivi, ameriška javnost se pa muza. Nekomur menda še ni prišlo na misel, da je kip lahko ukradel kak čisto navaden fat, ki pozna vrednost brona. Farsa, katero so igrali klerikalci s Cankarjevim kipom, je menda s tem zaključena.

Smrtni slučaji

V Chicagu je umrl nanagloma 9. oktobra dobro poznan rojak Joseph Steblay, ki je imel svoj urad na S. Lawndale Ave. ter bil poznan rojakom širokem Chicagu kot trgovec s posestvi in kot tajnik Jugoslovanskega posojilnega društva. Bil je 60 let star, doma iz Ljubljane, in v Ameriki je bival 46 let. Vse življenje je bil naprednega mlajšenja in aktiven v društvenem gibanju. V Chicagu zapušča ženo, sina, tri omožene hčere in brata, v Waukeganu pa še dva brata.

V Witt, Ill., je po enomesecni hudi bolezni umrl dne 8. oktobra rojak Matt Stermetz, član društva št. 13 SSPZ. Pokojni je bil doma iz Dobernič po Novem mestu. Za njim žalujeta žena in hči, v Virdenu, Ill., zapestno sestro, nekje v Montani pa brata.

V Clevelandu so umrl zadnji den: Jos. Plut, star 42 let, rojen v Clevelandu, ki zapušča sodno v več otrok; Ana Kerman, stara 45 let, doma iz Cerezencev v Prekmurju, kjer zapušča moža, tukaj pa sina in dve hčeri; Frank Mahnič, star 63 let, doma iz vasi Dane, pošta Sežane na Notranjskem, odšel je prišel l. 1907, ter zapušča tu ženo, dva sinova in hčeri; Jos. Zulich, star 56 let, doma iz vasi Ošterc pri sv. Križu v Krškem, v Ameriki je bil 35 let ter zapušča ženo, dva sinova in štiri hčere.

V Hibbingu je umrl Frank Lunča, star 45 let, doma iz Zelenice, ki zapušča ženo in dva sina, v Clevelandu pa sestro Mary. — V Virginiji, Minn., se je s samomorilnim namenom težko obstrelil Joe Sterle, star (Dalje na 2. str.)

molčati. Resnica bi utegnila zaplesti sam Bog ve koga, Bog ve katero silo ali glavarja države, in še bolj povečati napetost evropske situacije.

Velika proslava 10-letnice Skupnih društev v Clevelandu

V nedeljo 18. oktobra bo dan Slovenske Svobodomisline Podporne Zveze v Clevelandu. Skupna društva bodo namreč obhajala 10-letnico svojega plodonosnega delovanja ter ta jubilej proslavili s krasnim programom v auditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave. Že več mesecev so se pripravljale skupine, mladi in starci, od društev, spadajočih pod okrilje SSPZ, v Clevelandu in okolici, v nedeljo pa vas vabijo, da prideite vse ter s svojo navzočnostjo na tej proslavi pokažete, da ste lojalni in agilni člani organizacije, pripravljeni vedno in povsod delovati za njen uspeh in napredok.

Program, ki vam ga podajo Skupna društva, ni samo obšren, temveč tudi lep in vseskozi zabaven. Zustopata bosta običajno, starci in mladi, toda prvič se vam bodo predstavili v resnično imponantnem številu naši najmlajši, člani in članice običajnih aktivnosti Vrtec, št. 5 in 11. Videli boste tudi skrajno komično burko "Prodani ded," ki ni bila še nikoli prej igrana na nobenem slovenskem odrvu v Ameriki, filmske slike z naše lanske Olimpijade v Clevelandu in letošnje v Chicago, in še celo vrsto drugih lepih in zabavnih prizorov. Kot gost-govornik bo pozdravil vedežence proslave agilni br. Michael Vrhovnik, direktor angleške postojajočih društev in mladinskih Vrtec, v imenu Skupnih društev pa bo govoril br. Krist Stokel, star in navdušen agitator za našo Zvezo!

Začetek programa je ob 3. uri popoldne, potem pa se bo vršil ples in prosta zabava. Člani in članice, na plan, v nedeljo vsi na proslavo 10-letnice Skupnih društev v auditoriju S. N. Doma!

PRED DESETIMI LETI V CLEVELANDU

Piše Krist Stokel, predsednik Skupnih društev.

Pred desetimi leti se je pojavila ideja pri društvu Sava, št. 87, in pri društvu Lunder-Adamič, št. 20 SSPZ, da je potrebno, da imamo skupen sestanek, na katerem bomo razmotrili o ožjem medsebojnem delovanju v prid Slovenske Svobodomisline Podporne Zveze. Ta sestanek se je vršil meseca septembra l. 1926. Na tem sestanku je bila sporočena tudi misel, da bi bilo priporočljivo, ako bi se v bodoče povabilo še ostala društva v Clevelandu in okolici, spadajoča pod okrilje SSPZ. Naj omenim, da na točnem sestanku se je izvolilo začasen odbor, v katerem so bili: br. Turk, št. 87, predsednik; br. Candon, tajnik in br. Wapotich, blagajnik.

Na drugi seji, vršec se meseca, je bil posnetek atentata na kralja, ki je bil tradicijsko navezan na Francijo. Ali je možno, da nemški vpliv v Jugoslaviji zadnji čas začel rasti, ker ne več Aleksandra, da bi ga zavile?

V Clevelandu so umrl zadnji den: Jos. Plut, star 42 let, rojen v Clevelandu, ki zapušča sodno v več otrok; Ana Kerman, stara 45 let, doma iz Cerezencev v Prekmurju, kjer zapušča moža, tukaj pa sina in dve hčeri; Frank Mahnič, star 63 let, doma iz vasi Dane, pošta Sežane na Notranjskem, odšel je prišel l. 1907, ter zapušča tu ženo, dva sinova in hčeri; Jos. Zulich, star 56 let, doma iz vasi Ošterc pri sv. Križu v Krškem, v Ameriki je bil 35 let ter zapušča ženo, dva sinova in štiri hčere.

Na Francoskem se ni še nobenemu klerikalcu skrivil las, ampak od fašistov in klerikalcev nahujščane drhal kmetov so v nedeljo s kosami in vilami vdrlje na več komunističnih shodov ter hrupno demonstrirale proti radikalcem. Koliko časa bo Blumova vlada vzdržala vzprago razburkanih razmer, je težko reči. Zmage španskih fašistov so opogumile njihove tovarišje na Francoskem. Ce zmagajo fašisti to razlog zanikal, ampak najbrž bo nekaj na stvari, kajti to je prvič v zgodovini, da smo v tem času izvršili veli-

Nov puč v Avstriji; nemiri v Franciji

Avstrijski klerikalci skrivil las, ampa od fašistov in klerikalcev nahujščane drhal kmetov so v nedeljo s kosami in vilami vdrlje na več komunističnih shodov ter hrupno demonstrirale proti radikalcem. Koliko časa bo Blumova vlada vzdržala vzprago razburkanih razmer, je težko reči. Zmage španskih fašistov so opogumile njihove tovarišje na Francoskem. Ce zmagajo fašisti to razlog zanikal, ampak najbrž bo nekaj na stvari,

kajti to je prvič v zgodovini, da na vrsti. In potem? Kdo ve... (Dalje na 2. str.)

PREGLED VAŽNIH DO-GODKOV DOMA IN PO SVETU

Sovjetska grožnja razburila Evropo

Zadnjo sredo je sovjetska vladova povzročila razburjenje v vseh evropskih kancelarstvih, ko je objavila ultimat na Nemčijo, Italijo in Portugalsko, da prenehajo zlagati španske fašiste z municio, aeroplani in drugim morilnim orodjem, drugače pa se bo Rusija smatrala odvezano od nevralnostnega pakta, ki je bil sprejet v začetku španske vojne in iniciativno Blumove vlade, katera je upala, da bo s tem pomagala delavski vladi v Madridu, ter bo tudi Rusija prisločila na pomoč z orožjem španskim delavcem.

Berlin in Rim sta seveda z navidezno ogorčenostjo odgovorila, da je sovjetska obtožba brez podlage, in medtem ko je trenutno izgledalo, da bodo ruski ultimati takoj sledili dejanju — kar bi lahko zanetilo vojni požar v Evropi — pa je Moskva čez par dni izjavila, da se bo še držala neutralnostnega pakta, aka se bo njene obtožbe na pristojnem mestu preiskalo. Angleški premijer Baldwin je na burni seji pogodbenevih držav, s katere je delegat Portugalske odšel v znak protesta, baje izjavil, da bo tudi Velika Britanija pokazala nevralnostni herbat, ampak že v splošno ostal ne-spremenjen. Fašisti se pripravljajo na generalni napad na Madrid.

Roosevelt na zapadu — Landon na vzhodu

Te dni je predsedniška kampanja v Zed. državah stopila v zadnji štadij. Predsednik Roosevelt se nahaja na turji po zapadnih državah, kjer je imel vrsto govorov, njegov tekmev gov. Landon pa je zopet prišel iz Kansasa na vzhod in je v pondeljek zvečer imel tudi govor v Clevelandu. Volilna borba je sedaj v tistem štadiju, ko letijo obtožbe na levo in desno, brez posebnega ozira na resnico. Tako je Landon, ki je bil v začetku precej zmeren in je bolj senzacijske šlagerje prepričal svoje kolegi Knoxu, v govoru, ki ga je imel v Cincinnati, rekel, da te volite pomenijo odločitev "med ameriškim sistemom vladne ali sistemom, ki je tuj vsemu, kar je ta dejela kdaj pozna." To cika na Coughlinovem in Hearstovem strašilu, da so new-dealerji komunisti... Al Smith je imel zadnji četrtek v Philadelphia svoj drugi govor, v katerem je urgiral izvolitev Landa, in je rekel, da je New Deal vmesnil v demokratsko platformo "veliko poročilo socializma."

Papež tajnik Pacelli v Zed. državah

V četrtek je gospel v Zed. države kardinal Pacelli, tajnik vaticanske države, in razširil se tako govorice, da je poglaviti namen obiska, da prouči položaj z ozirom na Coughlinovem politične aktivnosti. Pacelli je seveda to razlog z

**GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMI-
SELNE PODPORNE ZVEZE.**

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva
Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00
**PROGRESS
OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES-
SIVE BENEFIT SOCIETY**

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.75 per year — nonmembers \$1.50
foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

Naslov uredništva in upravnštva:
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND. O.
Telephone: HEnderson 5811

VOL. I. 104 NUMBER 11

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

Kako bomo volili?

PREDSEDNIŠKE VOLITVE v Zed. državah se vršijo 3. novembra. Pogled na koledar nam torej pove, da je do volitev samo še tri tedne. Razen, če bi bila moč obeh vodilnih strank tako enaka, da bi bilo treba čakati zaključnih volilnih poročil iz sleherne države v Uniji, predno bi bil mogoč definitiven zaključek, bomo danes tri tedne že vedeli, kdo bo stal na čelu ameriških vlad skozi prihodnjih štiri leta.

Sedaj, ko to pišemo, je jasno eno, da je namreč možnost samo dvojna: ali bo predsednik Roosevelt ponovno izvoljen, ali pa bo zavzel njegovo mesto v Beli hiši njegov republikanski tekmeč, governer Landon iz Kansasa. Tretje možnosti ni. Edina drugačna ali vmesna možnost — sicer zelo majhna, — je, da ne bi dobil absolutne večine elektoralnih glasov niti Roosevelt niti Landon, v katerem slučaju bi v smislu ustave Zed. držav Kongres izvolil bodočega predsednika. Toda tudi v takem slučaju bi bila izbera le med dvema, med Rooseveltom in Landonom, in bi bil izvoljen kandidat one stranke, ki bi imela večino v Kongresu.

Nadaljni temeljni fakt, katerega je treba takoj primiti, je ta, da nobena izmed starih dveh strank ne predstavlja načel, ki bi jamčila masam delovnega ljudstva — tako delavcem v tovarnah in rudnikih kot farmerjem na polju — da bo vedoma ali po preimljjenem načrtu dirigirala prehod iz profitnega sistema v družbo, v kateri bi se organiziralo producijo in distribucijo bogastva v interesu vsega ljudstva. Javno izpovedana, zavestna in temeljna filozofija obeh vodilnih strank je ena in ista. Demokratska stranka kot taka je prav tako reakcijarna kot republikanska, akoravno noben pošten človek ne more zanikati, da je predsednik Roosevelt kot političen realist in kot socialen idealist pri reševanju kapitalizma šel v nekaterih ozirih dalj v smeri javnega lastništva (Tennessee Valley Authority!) kot kateri predsednik ameriške republike pred njim, in da je predvsem skušal vdihniti zvezni vladi duh socialne odgovornosti za žrtve sedanjega družabnega reda. Varal pa bi se, kdo bi mislil, da je Roosevelt izvršil preporod v stranki, ali da bodo demokratje sledili njegovim stopinjam, kadar bo on nehal biti njen vodilni duh. Na drugi strani pa je celo bolj jasno, da se republikanci iz poloma, ki ga je doživel ameriški kapitalizem takrat, ko so bili oni sami na vladnem krmilu, niso popolnoma nič naučili. Ako se jim torej zopet poveri vladu, bodo to tolmačili kot dokaz, da je ljudstvo obrnilo hrbot new-dealerskemu "radikalizmu," in da lahko mirne vesti zopet nadaljujejo z delom tam, kjer je Hoover nehal.

To pa nas sili, da se ustavimo pri eni okolščini, ki jo letos prvič srečavamo tudi v Ameriki v taki obliki, da je ni mogoče več prezreti: to je fašistična nevarnost. Coughlinovo hujskanje proti Rooseveltu in slikanje istega kot "komunista," ter nominacija slavnatega kandidata Lemkeja; demagoštvu Townsendovega organizacije, ki nadaljuje z varanjem lahkovernih mas, da je ljudem mogoče zajamčiti brezskrbno in blagostanja obilno starost, ne da bi se bilo treba dotakniti profitnega sistema; gonja Hearstovega žoltega tiska proti delavskim organizacijam in sploh proti vsem pokretom liberalnega in naprednega značaja, s tem, da se jih enostavno razglaša za izrodke "rdeče Moskve," in pojav takih terorističnih organizacij kot je "Črna legija" v državah centralnega zapada in "Srebrnosrajčnikov" na jugu, kjer tudi pridno operira bivši Ku Klux Klanovec, Rev. Gerald Smith, naslednik Huey Longa in sedaj zavezničnik Coughlina; daje organiziranje ameriške plutokracije v "American Liberty Ligi," ki stoji "nad strankami" — vse to so znamenja, ki dajejo misli.

Ali je mogoče dvomiti, da bi ta dežela ne padla fašizmu v naročje kot zrela hruška z drevesa, ako bi se v bližnji bodočnosti zopet znašla v enako desperatnem položaju, v kakršnem se je nahajala v začetku 1.

1933, tik pred nastopom Roosevelta? Takrat je bila ameriška plutokracija prestrašena in demoralizirana, imela ni ne poguma ne vodstva. Od takrat pa je prišla k sebi, čuti se zopet samozavestno, in kar je najbolj važno — danes je orientirana, in popolnoma jasno je, da demagogi takega kalibra kot sta Coughlin in Gerald Smith, le čakajo prilike in povabila, da se pri nji udinjajo in da so ji v zameno za blesk in časti, ki jih je deležen "Fuehrer" ali "Duce," pripravljeni prav tako verno služiti kot ji služita Mussolini in Hitler v Italiji, oziroma Nemčiji.

Na tej točki je potrebno, da se ustavimo pri Landonu, ki je predsedniški kandidat republikanske stranke, in skušamo ugotoviti, koliko, ako sploh kaj, protekcije, bi imelo ljudstvo Amerike v taki krizi, ako bi Landon postal predsednik Zed. držav. Landon je osebno nedvomno pošten in precej liberalen človek. Kar se tiče osebnih nazorov, med njim in Rooseveltom ne bo dosti razlike. Svoječasno je javno hvalil nekatere new-dealerske reforme. Toda to ne spremeni dejstva, da kot kandidat republikanske stranke bi bil v slučaju izvolitve prisiljen poslušati one, ki so ga iz obskurnosti dvignili na narodno pozornico ter mu prinesli kandidaturo takorekoč na krožniku baš zato, ker so bili prepričani, da bo njegova nekdanja liberalnost vlekla pri ljudskih masah. In kdo so ti ljudje? Gospoda pri Liberty ligi, Hearst, in končno tudi Coughlin in ostali embriionični fašisti, katerih up je, da bo Landon zlasti odpravil relif, ukinil javna in zasilna dela, da s tem ustreže Wall Streetu in balancira zvezni proračun, nakar bi neizogibno sledila nova in še večja brezposelnost in mizerija, panika in obup — torej baš razmere, katere so potrebne, da se zadavi demokracijo in da se fašizmu pomaga na krmilo. V tem smislu se lahko reče, da je Landon kandidat fašizma, pa če se on tege zaveda ali ne.

Svetovati ljudem, kako voliti v očigled vsega, kar smo zgoraj navedli, je težavna zadeva. Urednik glasila SSPZ se zaveda, da vsi člani in članice naše organizacije brez izjeme pripadajo delavskemu razredu, ali pa so kot trgovci in obrtniki direktno odvisni od delavcev za svoj obstanek. Ali naj torej svetuje, da volijo za Normanom Thomasom, kandidata socialistične stranke; ali pa za Earla Browderja, kandidata komunistične stranke? Ako pustimo na strani male diference, ki se nanašajo predvsem na taktiko, ki pa so bile zadnji čas skoro popolnoma potisnjene v ozadje, sta Thomas in Browder edina kandidata, o katerih se z enako upravičenostjo lahko reče, da imata program, na podlagi katerega je mogoče rešiti ekonomske in socialne probleme, pred katerimi se nahaja ameriški narod — ne le emilisti zla, ki so lastna sistem osebne svojine, temveč družbo reorganizirati ter jo postaviti na kooperativno podlago.

S stališča stroge načelnosti sta do delavskih glasov upravičena Thomas in Browder. To je jasno in neovrgljivo. Ampak skoro nič manj jasno in neovrgljivo je dejstvo, da bi bil poraz Roosevelta pri letošnjih volitvah signal za plutokracijo, da brezobzirno udari po unijah in delavskih in liberalnih organizacijah; da v imenu amerikanizma in pod kinko "rdeče nevarnosti" začne stopnjem daviti svobodo govora, zborovanja in tiska, in da ubije vse, kar je Rooseveltova administracija pod pritskom razmer storila na polju socialne zakonodaje in oskrbe brezposelnih — z drugimi besedami povedano: da se vrata Amerike na strežaj odpre prav tistem elementom, ki so spremenili več kot polovico Evrope v eno samo veliko koncentracijsko taborišče.

Dati jasen in brezpogojen odgovor v očigled takih resnih eventualnosti, ni le težko, ampak naravnost nemogoče — namreč odgovor, ki bi enako odgovarjal za prebivalce v vseh delih prostrane Amerike. Nobenega problema bi ne bilo, kako voliti 3. novembra, če bi v Ameriki imeli močno delavsko ali farmersko-delavsko stranko, ali pa koalicijo levičarskih in liberalnih strank s skupnim minimalnim programom, kakršno ima n. pr. Francija. Toda ameriško delavstvo take stranke še nima; upanje je le, da stopi na pozornico pred prihodnjimi predsedniškimi volitvami. Vpričo tega je po našem mnenju edino pošteno in pravično priporočati delavskim volilcem, da glasujejo za Thomasa in Browderja v državah, v katerih o izidu ni dvoma, to se pravi, da je že naprej znano, da bo v njih zmagal bodisi Roosevelt ali Landon. V takih državah bi bil glas za Roosevelta resnočno proč vržen, dočim bodo glasovi za Thomasa in Browderja registrirali protest proti obstoječim razmeram in sistemom, ki je zanje odgovoren. Ne bo pa po našem prepričanju vržen proč delavski glas, ki bo oddan za Roosevelt v državah, v katerih je izid volitev dvomljiv in od katerih odvisi, kdo bo bodoči predsednik Zed. držav. Med te države spadajo zlasti države Ohio, New York, New Jersey, Pennsylvania, Michigan, Illinois, Indiana, Minnesota in Wisconsin.

To je po našem mnenju najboljši nasvet, ki ga je mogoče dati pri letošnjih volitvah delavcem, ki so sposobni inteligenčno presojati današnji politični položaj, ki čutijo odgovornost kot državljanji te velike zemlje, ki želijo, da bi Amerika tudi v bodočem reševala svoje probleme z glasovnicami in ne s kroglastimi. V tem pogledu se strinjam s komunističnim predsedniškim kandidatom, ki pravi, da vprašanje, o katerem se bo odločevalo pri letošnjih volitvah, ni: kapitalizem ali socializem, temveč: demokracija ali fašizem.

Ali je mogoče dvomiti, da bi ta dežela ne padla fašizmu v naročje kot zrela hruška z drevesa, ako bi se v bližnji bodočnosti zopet znašla v enako desperatnem položaju, v kakršnem se je nahajala v začetku 1.

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

Moj apel na naše ženske še mo njene hiše, sem rekел našim fantom:

"Pa zapojmo še eno, tisto: Adijo, pa zdrava ostani. —

Zapeli smo jo in okence na pod-

strešju se je odprlo. Olgo je zbudila naša pesem, skozi okno

se je naslonila, mahala z rob-

cem: zbogom, slovenski fantje!

Spogledovali so drug drugega

moji tovariši; pa le res mora

beti tukaj ena Slovenka, so se

menili. Jaz pa sem molčal.

Teško mi je bilo, niti posloviti

se ni bilo več časa. Pa sem do-

dal sam pri sebi: Hudic in ta

trapasta vojna, katera nam ne

preščišča veselja.

Lepa so bila pisma naših slo-

venskih dekle, a še lepša so bi-

la pisma Olge, katera mi je po-

siljala v strelne jarke. "Čuj,

dragci," mi je sporočala, "sku-

šala se bom izprostiti tja k tebi

v bližino. Tukaj ni življenga

več, odkar ste odšli slovenski

fantje. Ali pa se bom vrnila v

Zagreb." Sporočil sem ji, da

takih stricev, katerim ona ku-

ha, ni v moji bližini, zato naj

am priti bližje fronte opusti.

Par mesecev zatem se je oglaši-

la iz Zagreba. Vrnila se je do

domov, kakov mi je obljudila. "Ja

sem doma," mi je jazila vese-

lo, "dojdji še ti!" Mi pa smo bi-

li prezaposleni s polentariji ter

smo se z njimi ukvarjali še dol-

gi dve leti potem.

No, in ko smo se vrnili, smo

pozabili marsikaj in tako tudi

na Olgo. Le kadar smo na

vasi zapeli ono: Pa le naj ga

ima — —, sem se spomnil na

lepega hrvatskega dekleta, ka-

terega je vojna, kot mnogi dru-

gih, daleč od doma v borbi za

kruh metala v vrtincu življenga.

OD TEDNA DO TEDNA

(Dalje iz 1. str.)

mu je povedal, da ga je neka detektivska agencija v Los Angelesu najela ter mu plačala, da je privadel v dolino okoli 35

mož, opremljenih s plinskim bombami, puškami in strojnimi cami. "Boljševiško vstajo" je pomagal dušiti neki Mr. Cake, poroča omenjeni urednik, ki je prostodrušno priznal, da je prišel po bizniških opravkih — kot agent Federal Laboratories kompanije v Pittsburghu, ki izdeluje plinske bombe.

"Generalni ukaz" "polkovnika" Sanborna glede "forenarjev" je bil zadnji. Državljanji so končno spoznali, da so sami igrali vlogo kalinov, pa so se zbrali na protestnem shodu ter poslali "generalnemu štabu" ukaz, da se takoj razide. Prav tako nenadoma kot se je pojabil, tako je "polkovnik" Sanborn 21. septembra pobral šila in kopita ter odpotoval v Seattle.

Zaenkrat je v dolini Salinas mir, kdaj pa bo zopet počilo, nihče ne ve. Stavka poljskih delavev se nadaljuje.

PREGLED VAŽNIH DOGOĐ- KOV

(Dalje iz 1. str.)

je tako visok vatikanski funkcionar prišel na obisk v Ameriko. Z isto ladjo je prišel v Ameriko tudi novi italijanski poslanik v Washingtonu, Fulvio Su-

Coughlina je te dni ožigosal Rev. John A. Ryan, prominentni katoliški sociolog in profesor na Katoliški univerzi v Washingtonu. Radijskega pridigarja je otožil, da potvarja smisel papeških enciklik ... Notranji tajnik Ickes je v govoru v Columbusu izjavil, da obstoje dočazi, da ima Coughlin tajne zvezde republikanci, Coughlinov tovarništvo. — Priznanje kot na

Mrs. Mary Makovec, 6417 S. Clair Ave. — Na soc. tiskalniku

NASVETI IN POJASNILA

M. G. KUHEL, gl. blagajnik

V nedeljo praznujejo Skupna Društva SSPZ v Cleveland 10-letnico svojega neumornega delovanja v korist našega članstva v slovenski metropoli in v porast Zvezde. Deset let ni dolga doba, torej nič preveč izrednega. **Bolj važno je, kaj so Skupna Društva dosegla v omenjeni dobi.** In to dejstvo je vredno velike slavnosti in praznovanja kajti ni mi znana druga skupina organiziranih društev, ki bi tako vneto in zvesto delovala za dobit svoje organizacije in dosegla tako dovršene uspehe, kot je ta skupina. V "Napredku" je bilo omenjenih par prireditve, ki jih je z velikanskim uspehom sponzorirala ta "federacija." Ampak delo Skupnih Društev ni obstajalo v glavnem v uspešnih prireditvah. Za Zvezo je važno, kako se je organizacija razvijala v Clevelandski naselbini, kak prirastej je doprineslo organizirano delo, kake koristne korake je povzela Zveza na inicijativo Skupnih Društev. V arhivih Zveze to delo ni zapisano, pač pa se zrcali v spominih onih, ki so imeli priliko zasledovati plodovito delovanje Clevelandskih društev.

Zveza Vam je hvaležna za vaše požrtvovanje, bratje in sestre v Clevelandu, in izreka vam prisrčne častitke ob 10-letnici! Naj bo vaše delo enako plodovito tudi v bodočnosti!

Poslovanje med gl. uradom in krajevnimi društvami je v splošnem točno in hitro, vendar pa se tu in tam primeri slučaj, ko bi se poslovanje dalo povspremiti—a se ne. V mislih imam par društvenih tajnikov in tajnic, ki mesec za mesecem pošiljajo v gl. urad bolniške nakaznice za splačitev še zadnjih in mesecu, oziroma kadar odpošljajo mesečni asesment. V številnih slučajih teh tajnikov se društvene seje vrše že prvo ali drugo nedeljo v mesecu in tedaj so nakaznice od društva odobrene. To pomeni, da so bolniške nakaznice prejete v gl. urad od dva do tri tedne po ODOBRITVI. Prizadeti člani pa seveda čakajo za čeke in povražujejo, kaj je en vzrok, da se izplačila tolka časa zavlačujejo. Razume se seveda samo po sebi, da ni nogoče podpre preje splačati, dokler niso nakaznice prejete. In ker je gl. urad najbolj zaposlen ravno ob koncu vsakega meseca, morajo vse dotične zakasne nakaznice čakati "rešitve" do prihodnjega meseca. V veliko zadovoljstvo pričadetim članom, kakor tudi gl. blagajniku, bo, ako dotični tajniki in tajnice spremene svojo takto in odpošljajo v gl. urad vse take listine takoj, ali brez nepotrebnega odlaganja. Vsa bolniška podpora bi lahko bila splačana ne kasneje kot teden dni po društveni seji. Prizadete društvene uradnike se torej prosi, da kooperirajo s gl. blagajnikom, da se splačevanje povspeši . . .

Isto velja tud igle prošenj za posojila za asesment. V velikih slučajih je prošnja za posojilo prejeta v gl. urad tedaj, ko bi moral biti plačan že asesment. Ako je prošnja poslana v gl. urad, to še ne pomeni, da je asesment plačan, vsled tega so dotičniki podvrženi istim določbam pravil kot drugi člani, ki ne plačajo asesmenta ob pravem času. S posojili je precej dela, vsled tega se naj članstvo potrudi, da bodo prošnje urejene takoj v začetku meseca, v katerem je plačljiv asesment, za katerega žele dobiti posojilo.

Zanimivo je opaževati, koliko članov se zadnje čase poslužuje prilike, da izmenjujejo stare National Fraternal Congress certifikate za one, ki bazirajo na American Experience tabeli umrljivosti. Članom je še vedno dana prilika, da si izberejo načrt, pod katerim žele biti zavarovani pod novimi certifikati. Meseca avgusta je bilo izmenjanih certifikatov v znesku \$107,000, meseca septembra pa \$290,750, ali skupaj v dveh mesecih za \$397,750. Enako število sprememb je v teku ta mesec. Izmed 661 članov, ki so spremenili certifikate v zadnjih dveh mesecih, si je 214 izbralo za 20-letno plačevanje. Dotičnim članom je tudi Zveza vrnila nadrežero v znesku \$2,534.79. Ti podatki ne vključujejo onih članov, povečini starejših, ki so si izbrali konvenčni načrt za izmenjavo certifikatov. Vse kaže, da bo konvenčni zaključek glede sprememb certifikatov izveden do konca tega leta in stari smrtninski način zavarovanja bo le še spomin in zgodovina.

Tekom tega tedna bodo vsa društva imela na rokah nova pravila. Priporočljivo je, da se članstvo seznaniti z njimi, posebno še društveni uradniki. Vse točke imajo zaporedne številke, vsled tega jih je dosti lažje zaslediti. Točka 140 vsebuje dolžnosti društvenega tajnika. Med drugimi določa sledi: "... Pošilja asesment na gl. urad gotovo do zadnjega dne v mesecu in sicer po poštni, eksprezni ali bančni nakaznici ali društvenem čeku (Postal Money Order, Express money Order, Bank Draft or Lodge Check) . . . Prejema za društvo in njega člane in njihovih koristnikov (dediče) vse čeke poslane iz gl. urada in jih izroča upravičencem . . ."

Asesment torej pošilja v gl. urad DRUŠTVENI TAJNIK (ne blagajnik) in sicer potom poštne menice, ali eksprezne menice, ali bančnega čeka (Cashier's Check) ali društvenega (Zvezinog) čeka. Gl. blagajnik ima torej pravico odkloniti vsaki ček, ki ne spada med zgorajšno kategorijo. Društveni tajnik obenem tudi prejema vse čeke iz gl. urada, a blagajnik pa upravlja le DRUŠTVENO premoženje. Vsi čekti za kakorsnokoli plačitev Zvezi se naj glase na SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY. Par društev še priča na ime gl. blagajnika, namreč M. G. KUHEL. Par društev še vedno pošilja asesment na ime gl. tajnika brata Rusa, ali pa pač moje ime, tako da bi človek skoraj ne vedel, kako se piše. V največ slučajih je seveda kriv poštar, ker mu je vseeno, ako pripisuje Mirko, ali Minko, ali Marko, ali Micko, ali Mickey, ali Mike, ali pa Kuhel, Kuhell, Cuchel, Kuehl, Kuhely, Keekel, Kuckel, in bog ve kaže še vse. Včasih sem res v domu, če je ček naimenjen Zvezi, ali kakemu drugemu s tako imenitnim imenom. Torej da bo moje ime ostalo tako kot je, je najbolje, da se vse čeke in ordre napravi direktno na ime Zveze (v angleškem jeziku).

"NAPREDEK"

Račun od dohodkov za mesec september 1936.

Statement of Income for the month of September, 1936.

ČLANSKI ODDELEK Adult Class	MLADINSKI ODDELEK Juvenile Class
Assessment \$13,234.14	Assessment ..... \$ 424.48
Interest on bonds 1,161.83	Interest on bonds 45.00
Interest on Mortgages 410.25	Roseland State Savings Bank,
Rentals 386.50	Liquidation payment 56.46
Application for Mortgage extension 15.00	Total income ..... \$ 525.94
Total income \$15,207.72	M. G. KUHEL, Blagajnik—Treasurer

BOLNIŠKA PODPORA—SICK BENEFIT CLAIMS

Izplačana Sept. 10, 1936 — Paid	155 Ludvik Bogataj, \$31.00; John Kirn, \$15.50.
1 Frank Kitz, \$31.00; Mary Spillar, \$20.00; Joseph Maslo, \$6.00.	162 Angela Jacob, \$15.00; Jacob Marchwka, \$15.50; Joseph Konchan, \$13.00; Matija Krofina, \$15.50.
29 Frank Arko, \$18.00.	181 John Pushnik, \$14.00.
37 Mary Vehouc, \$28.00.	188 Mary Faunda, \$8.50; Adam Mrdjenovich, \$4.00; Adam Mrdjenovich, \$31.00.
62 Jakob Tomazič, \$14.00.	189 Martin Osterman, \$21.00.
69 Emma Strah, \$15.00.	192 Joe Volkar, \$15.50.
76 Stefan Matkovich, \$31.00; Vinko Koželjčki, \$15.50.	196 Anton Flisek, \$20.00.
85 Anna Plavec, \$28.00.	200 Ignatz Skufca, \$15.00.
99 John Stimač, \$15.50.	226 Josephine Hribar, \$35.00.
108 Frances Mraule, \$30.00.	236 Helen Malachin, \$30.50.
161 Mary M. Paisoli, \$31.00.	\$1,568.50
167 Lucia Braidich, \$31.00.	
175 Frank Matko, \$4.00.	
176 Leopold Dovjak, \$34.00; Jernej Miklavčič, \$14.50.	
178 Frances Jesich, \$30.00; Valentijn Blatnik, \$27.00.	
179 Helen Marinčič, \$15.00.	
203 Mary Rink, \$21.00.	
209 Anton Kambic, \$14.00.	
220 Ignatz Repovš, \$42.00; Ignatz Rebovš, \$16.00.	
225 John Kastelic, \$22.00.	
227 John Sterznar, \$24.00.	
	577.50
Paid — Sept. 22, 1936—Plaćana	
3 Frances Novak, \$15.50; Frances Omahan, \$39.00; John Resetic, \$24.00; John Žagar, \$15.50.	
9 Frank Puh, \$14.00; Joseph Gruden, \$25.00.	
11 Andrew Maren, \$9.00.	
14 Mary Zupančič, \$31.00.	
16 Rudy Repovš, \$15.50.	
18 Joseph Cigolle, Jr., \$6.00; Mary Kikel, \$15.50.	
20 Mary R. Blatnik, \$27.50.	
23 Martha Pesec, \$15.50; Louis Doronik, \$26.00.	
24 Frank Bernik, \$29.00; Jernej Vidergar, \$23.50.	
26 Joseph Bolka, \$18.00; Leander Makuc, \$33.00; Martin Planinšek, \$37.00; Peter Šter, \$7.00; Josephine Zafred, \$20.00; Rose Kochavar, \$15.00; John Žubi, \$34.00; Luka Bergoch, \$28.00.	
27 Joseph Ursich, \$15.50; Frank Klemcnič, \$15.50.	
28 Frances Bukovac, \$17.00; Frank Bukovac, \$8.00; Mary Ozanich, \$15.50.	
38 Matthew Stermetz, \$15.50; Frank Grilc, \$14.00.	
39 Natalina M. Cortese, \$5.00; Jac V. Alt, \$34.00.	
40 Louis Kaušek, \$20.50.	
48 Anton Prašnikar, \$15.50; Frank Novak, \$16.00.	
50 Joseph Bolka, \$18.00; Leander Makuc, \$33.00; Martin Planinšek, \$37.00; Peter Šter, \$7.00; Josephine Zafred, \$20.00; Rose Kochavar, \$15.00; John Žubi, \$34.00; Luka Bergoch, \$28.00.	
51 Joseph Stelmok, \$30.00.	
101 Peter Solar, \$29.50.	
109 Max Fritzel, \$15.50.	
112 Mary Stimmel, \$27.00; John Pavlin, \$18.00.	
120 Ivana Orehek, \$31.00; Mary Kovach, \$15.00; Amalia Duša, \$15.50.	
123 Frank Stimač, \$9.00; Louis Strasserberger, \$4.50.	
126 Joseph Pogačar, \$15.50.	
132 Antonia Pecanich, \$12.00.	
143 Frances Mahnič, \$15.50; Peter Cvjetičanin, \$15.50.	
151 Joseph Novak, \$4.00.	
	\$810.50
Plaćana — Sept. 30, 1936 — Paid	
29 Frank Arko, \$20.00.	
34 Mary Koos, \$21.00; Mary Kmetić, \$24.00; Mary Kmetić, \$12.00.	
37 Mary Vehouc, \$15.00.	
47 Pauline Zalokar, \$35.00.	
54 Anna Grahek, \$34.00; Josephine Fink, \$16.00.	
55 Anton Ogrinc, \$34.00.	
87 Matija Skul, \$34.00.	
98 Louis Zupan, \$27.00.	
102 Gregor Bogataj, \$16.50.	
107 Frances Grošelj, \$13.00; John Dermota, \$35.00.	
112 Simon Debelak, \$31.00.	
117 Mary Kobal, \$15.00; John Serša, \$15.50.	
119 Mary Škoda, \$3.00.	
122 John Dolanz, \$5.00.	
140 John Čeh, \$24.00.	
142 John Sprohar, \$31.00.	
149 Anton Culum, \$8.00.	
158 Ignatz Kastelic, \$17.50.	
177 Frank Cokel, \$12.00.	
	\$517.00
Skupaj—Grand Total \$3,473.50	
	M. G. KUHEL, Blagajnik—Treasurer

Spremembe v članstvu pri društvi SSPZ za mesec AUGUST, 1936

NOVOPRISTOPLI NEWLY ADMITTED	CRTANI CLANI LAPSED MEMBERS
8 John German, 18.	36. 20514; Anastatius Vudis, 43, 41212; Danica Vudis, 36, 41213.
26 John Urk, 41, 22695.	23 Frank Jarc, 44, 20333.
46 John Vuksinčić, 37, 41397.	26 Stefan Mihič, 33, 14646.
67 John Burja, 18, 5610.	59 Blas Kovacic, 40, 20249.
103 Mike Krivec, 34, 22696; John Chesnick, 44, 22697.	104 Stefan Marič, 31, 3684; Joseph Grobais, 30, 13943.
113 Katherine Zitko, 18, 22698.	119 Frank Kotar, 40, 12244.
119 Martin Skoda, Jr., 18, 22700.	120 Mary Perusek, 45, 10084.
120 Rose Hiti, 22, 41398.	125 Louis Gorenc, 48, 40250.
160 Raymond Plute, 17, 41400.	144 Stanley Klemencic, 43, 41866.
170 Dora Sustje, 18, 22701.	146 Desanka Tomič, 46, 21346.
187 Mary Nelson, 28, 22703; Osnela Nelson, 32, 22704.	192 Mary Maticic, 39, 41365; Ivana Maticic, 19, 41364; Mary Petkovsek, 31, 41095.
198 Stanley Stokel, 18, 41402; Stanley Zorc, 18, 41401.	219 John Mrla, 24, 40075.
204 Frank Ruza, 24, 22705.	222 Katherine Uzelac, 29, 8535.
209 Frank Stroy, 25, 22706; Mary Stroy, 25, 22707.	235 Frank Bitz, 22, 22207.
236 Anton Tausel, 28, 22708; Celestina Vasgenna, 40, 22709.	237 John Kaucic, 18, 21744; Edward David, 18, 22683; Louis Tolmer, 18, 22690.
239 Johana Cesnik, 47, 22710; Ludwig Zerjar, 18, 41404.	
NAZAJ SPREJETI CRTANI CLANI REINSTATE LAPSED MEMBERS	1 Jos. Dorjak, 37, 21069; J. Jera, 43, 9318; Jos. Metelko, 33, 626; A. Mladic, 16

VOICE OF ENGLISH SPEAKING
MEMBERS

"PROGRESS"

"NAPREDEK"

GLAS ANGLEŠKO GOVORE
ČIH ČLANOV

Spartans Take Part in United Lodges Program

Will Show What "Domesticated Pappas" Are Like. Vrtec Juniors Will Shine

Mike Vrhovnik Brings Movies of Athletic Meet

Where are you and you going on Oct. 18th, that is, this Sunday? Now don't all you yell at once. Naturally, to the 10th anniversary of the S. S. P. Z. United Lodges at S. N. H. What a question to ask. Of course, we're all going to be there. All the SSPZ members and their many friends. A can't-be-beat program in the afternoon dancing, singing and one grand time for everyone in the evening.

Here's just a brief outline of the program. The Slovene-speaking lodges are presenting a comedy called "Prodani Dedič." The characters are all dramatically inclined and are under the capable directorship of Bro. Erasmus Gorshe.

"Domesticated Pappas," a short skit, which will provide many a laugh for young and old will be staged by the Spartans. Bro. Rudy Lisch and Joe Mateyka will show you what hen-pecked husbands have to go through. Some fun, eh boys?

A few miscellaneous numbers will be given by the Utopians.

Last, and by no means the least, are the two Vrtec lodges, Nos. 5 and 11 combined, who will participate with a short play, "Triglavski Zvončki" written by Anton Zaitz our Supreme Assistant Secretary, and a cowboy ranch scene.

It is really marvelous how these youngsters can perform their respective parts. The play is very lively and peppy. You'll see a typical ranch farm where the cowboys, gather and sing their songs. Anne Gačnik will sing a solo and a duet with Joe Miheli. It's a class A-1 entertainment by these SSPZ Jrs. This is only giving you a concise idea of it all. Bro. Vatro Grill and Sis. Vera Candon are doing a splendid job as directors of this group.

Movies of the SSPZ Olympic Meets held in Cleveland and Chicago will be shown as a special feature.

A few added attractions, performers of unusual talent, will top-off the show.

Ann Opeka

The Spartans Bulletin

Spartan Meeting

Stated in last week's issue of "Progress" that Spartans No. 198 SSPZ meeting would be on Wed., Oct. 14, which is very wrong. Please excuse writer for this mistake. Regular meeting will be held Wednesday evening, exactly one week from today, October 21st, at Slovene National Home, old building, room No. 3-8 p. m. sharp. This meeting is of vital importance. All members should attend.

United Lodges 10th Anniversary

This coming Sunday, Oct. 17th, United Lodges of SSPZ in our good city of Cleveland will celebrate their 10th anniversary with a program and dance at Slovene National Home.

Program will start promptly at 3 p. m. A variety entertainment will have all tingling with excitement and

"Chuck" Koman

CHALLENGER BANQUET

Pennsylvania SSPZ inter-lodge activity of the Fall social season is to come to the limelight Sunday, Oct. 25th, when the Challengers will be hosts of the Bridgeville Progressors, 1936 mushball champs.

Elaborate plans are being made for the banquet. Entertainment will include, speaking, musicale and stage performances. The evening will be climaxed with dancing.

The musicale program includes Grace Vivian Betone, Challengers' diminutive tap-dance artist; Raymond N. Craker, Cononburg's leading vocalist and Harry Haty, violinist; also a string ensemble will play favorite melodies.

A well rounded speaking program is being arranged. John Kvartich, president of the SSPZ and Michael Vrhovnik are to be the principal speakers.

Those who wish to see themselves "perform" at the Meet may do so by attending the banquet, and see the moving pictures of the 1936 Athletic Meet as photographed by Michael Vrhovnik.

After the program is completed those who care to will have ample opportunity to dance until the wee hours of the morning.

Pete Elish

10th ANNIVERSARY

Members of Spartans, Utopians and two Vrtec Lodges are requested to return all the unsold admission tickets for United Lodges' Tenth Anniversary, Sunday, Oct. 18, not later than 1 p. m. the day of the affair to treasurer of United Lodge at Slovene National Home.

John J. Kikol, Sec'y-Treas.

From the Director's Desk

NEW BY-LAWS

Mike Vrhovnik

More than 5000 copies of the new By-Laws were mailed to SSPZ Lodge secretaries last week. Be sure you get your copy and whatever you do, don't follow the usual custom—Read and study the By-Laws—Acquaint yourselves with the important changes and additions adopted by the 9th Regular Convention. It is impossible for anyone to know and appreciate the fraternal and business life of our Society unless they have a working knowledge of the principles, rules and regulations governing it. So, once more, I advise every English-speaking member to study the constitution and By-Laws of the SSPZ.

ARTICLE 14

I wish to call particular attention to this article because it governs a very important feature of your lodge work and it will probably be among the very first of the new changes you will be expected to exercise . . . Article 14, page 176 of the English section of the By-Laws, pertains to the proposal and acceptance of new members in the local lodge; also, administration, rights and duties. By adhering to the new By-Laws much time and work can be saved. Where it formerly took three and sometimes four months for a member to become a full-fledged member of the Society; now, one can become a member beginning with the month following his (her) proposal and acceptance. Section 105 states that a member may be proposed and accepted at the first meeting. His (her) initial assessment should be paid on or before the 25th day of the following month. All membership applications should be mailed to the Supreme Medical Examiner not later than the 25th day of the month during which the medical examination took place. Formerly, they were mailed to the Home Office first from where they were relayed to the Supreme Medical Examiner . . . Applications for juvenile transfers to the Adult Class should be sent direct to the Home Office provided the Mortuary insurance is for \$500.00 or less . . . Section 150 of Article 20 states that the Society shall stand the cost of medical examination for all new insurance . . . These are only a few of the important changes adopted by the last convention.

NEW INSURANCE PLANS

Starting with January 2, 1937, our mortality insurance portfolio will be increased by three new plans of protection. In addition to the plans we now have in force, the 20 Year Endowment and Endowment at Age 60 certificates will be added to the Adult Class and the third, a modern juvenile certificate, will complete the Juvenile Branch of insurance. Watch for further details on our new Juvenile certificates. I'm sure it will appeal to all of you . . . The year 1937 will see the following array of certificates offered for your further approval and the approval of your prospective members . . .

ADULT CLASS

Class "B"—Based on American Experience Table of Mortality at 4% . . . Ordinary (straight) Life 20 Payment Life Endowment At Age 70

Class "C"—Based on the American Experience Table of Mortality at 3½%. 20 Year Endowment Endowment At Age 60

Class "A"—Based on the American Experience Table of Mortality at 4%. Ordinary Life—Non-participating. (No new business will be written-up for this plan . . . This is the compromise plan for Class "A" (N. F. C.) members.)

JUVENILE CLASS

Class "A"—Based on the Standard Industrial Table of Mortality at 3½%. Assessment rates of 20, 25 and 30 cents depending on age division.

Reserve credits payable upon attaining age 16 and at the time of transfer to the Adult Class.

Class "B"—Based on the Standard Industrial Table of Mortality at 3½%. Assessment rates are 15 cents monthly for all ages.

No reserve credits are paid.

Class "C"—Until the remaining details are definitely decided upon and offi-

give two small musical skits to be given with the Spartan Juniors. All you have to do is pack up your good looks, voice (good or bad), and talent (if any), and there you are.

One more thing that I must stress; we are in need of more male voices.

The Outlookers wish to extend their wishes toward the happiness and good fortune of their administratrix, Marge Vidmar, and her fiance, Steve Mas-

lar.

Anne E. Gačnik, Sec'y

steel are used, sometimes painted in

SOMETHING NEW

A new metal awning is made of

narrow sheets of thin material hinged

together on their long horizontal

edges. When it is closed the sections

fold together at the top of the window.

Aluminum, copper, and rustless

steel are used, sometimes painted in

cially accepted, this plan must be considered an unknown quantity.

S. S. P. Z. AT TOP

It is safe to state that the SSPZ stands alone among the Slovene National Fraternal Societies from the insurance viewpoint. Beginning with the 1st of December 1936, it will be the only Slovene National Fraternal Society to have all her members insured under the American Experience Table of Mortality and Rates. And that, my friends, is certainly something worth boasting about.

DO YOU KNOW

That the SSPZ, in 1935, gained a larger percentage of new members for the Adult Class than any other Jugoslav Fraternal Benefit Society in the United States. The only society to show a higher percentage was the SDŽ which carries on her business only in the State of Ohio and, therefore, cannot be classed as a National Organization. We outgained the SNPJ by 4 members, but the percentage of difference was a 7 to 1 ratio in our favor. Does that mean anything to you? . . . Or, doesn't it? . . . To me it means more than merely outgaining our competitors, it means that people are beginning, once more, to believe that a good small organization is just as safe and sound, if not more so, than the bigger, more complicated organizations. Sane, sincere leadership, sound management and progressive principles spell success in any organization. The SSPZ has those qualities and intends, always, to have and to uphold them. For safe protection JOIN THE SSPZ!

WINTER IS ON THE WAY

A glance at the English Section of the Napredok last week was enough to prove to me that soon snow flurries will fill the air . . . And if it gets any cooler in the near future (it's bound to, of course), we're going to be forced to use a part or all of another page. Won't that be grand! . . . I liked the last edition of the Napredok better than any of the others; this, because it was more representative and the articles were tinged with natural enthusiasm, that certain something that makes you feel sorto'—well, happy and contented on the inside. I enjoy reading a paper filled with bits of news from all sections of the country. It's much more interesting and attractive and proves that people are alive and awake everywhere to the new spirit of the SSPZ and its wonderful newspaper. Don't you feel that way about it, too? . . . Sure you do! Everybody does—except, perhaps, a scattered few, here and there, who are doing their best to keep our progress down to a minimum . . . They'll give up, though, long before any of us even begin to think of passing off into another world . . . A word or two about "Missing Writers", I believe, is appropriate at this point . . . I'm sure the Editor of the Napredok (He's doing a splendid job of it, too) would welcome a dozen or more, or a dozen dozen more, contributors to the English Section . . . We miss many didn't attend and we were very disappointed. A request is made to all members to be present at these meetings. The next one will be held Nov. 14.

Come on let's all be there.

Gladys Mohorich, Vrtec No. 5

Wilma Gratchner, Sec'y Vrtec No. 5

Angy at the Athletic Meet

VANDLING, Pa. — This is my first contribution to the "Napredok" but I have been delayed because school has been delayed because school has begun and that is a very busy time for all going to school. But in order to go ahead in life we must have an education, and the only place we can acquire it is first in school and then in college.

Now about my trip to the Fourth National Athletic Meet. Of course, mother made the trip with me. We made the trip by train. I saw many interesting things. Before going to Chicago, we stopped at Cleveland. It was a great pleasure to visit Cleveland again. While at Cleveland, I met some of the people that I became acquainted with at the Meet that was held in Cleveland. I received an invitation from Mr. Wm. Candon to attend the meeting of Vrtec No. 11. I accepted the invitation with great pleasure. I went to the meeting which proved to be very interesting. I was glad to meet the members that were present. While we were at Cleveland, we had a very happy stay.

We left Cleveland for Chicago Saturday morning at 12:05 a. m. We arrived at Chicago at 8:30 a. m. that same day. At the station we met some Cleveland people who were going to the Meet. We left the station with them for Stancik's Hall. When we got to Stancik's Hall a warm breakfast was served which "hit the spot." From the hall Mr. Zaitz took us to his home. It was just as though we were at home when we got to his place. After dinner we drove down to Palmer Park where we saw the game played between the Progressors and Utopians with the Pennsy Lodge as the victor. Pictures were also being snapped, I noticed. I, myself, snapped a picture of Michael Vrhovnik which turned out to be very good. You didn't think that I could get your picture without you knowing it, did you? In the evening we went to Stancik's Hall where we saw some comedies and the pictures of the Cleveland Meet. By the laughter and the talking that was going on while the pictures and comedies were being shown, was evident that everybody was enjoying themselves to the greatest extent, to say nothing of the danciers when the dancing began. On Sunday morning Mr. Zaitz and son, Clarence took mother and I down to the "Loop" or business section of Chicago. I also saw the place, that at one time, was Chicago. By looking at "pioneer" Chicago and the Chicago of today, a person can see that America is making very rapid progress in building up cities, in fact, everything. We saw the Chinese building that was erected at the time of the World's Fair. In the afternoon we again went to Palmer Park where

we saw some more athletic events took some snapshots, the most important is the one with the administrator of Vrtec No. 5 and the recording secretary of Pirates. This one is good, also on Sunday evening mother and I left Chicago for "Home Sweet Home!" We got home on Monday Sept. 7, at 5:30 p. m. All in all, we had a very pleasant trip and an enjoyable visit both at Cleveland and Chicago. Hoping to be with you the next Meet.

The meeting held by Vrtec No. 11 Sept. 20 wasn't very largely attended but it was very interesting. At the meeting, we were discussing a Halloween Party. We haven't completed all the plans as yet but we will complete them at the next meeting which is to be held on October 18, 1936 at Zaitz's Hall. There is just one thing I am asking of you Vrtec No. 1 members and that is, attend my meeting regularly if you want to accomplish anything worthwhile. How do you expect to be pleased with other people's opinions if you don't come and express yourself? This country is a country with "freedom of speech" come and express your ideas and opinions to your fellow members. I am asking you to come to the meeting so that you will know all the details about this Halloween Party.

Hoping to receive an answer to my letter from the secretary of the Spartans.

Angy Peve, Sec'y of Vrtec No. 5

SIDE-VIEWS

(This article is meant as a joke and do not take offense.)

A certain Spartan lass is peevish at the cross-eyed, sideview prediction the Spartans' future success in the competition. At that time we mentioned that Stan Zagari's whiskers would grow down to his chin before the Spartans would win another championship.

For obvious reasons we wish to make a correction—it is biologically impossible for Stan to grow whiskers that long, but I bet my false teeth to the girl's great-grandfather's cork leg that Stan will be as nude above his as a bald eagle before the Spartans win another championship.

They play like Dutch windmills spinning in a two-mile-an-hour wind. The shortstop couldn't stop a great big pig with a fence rail; balls roll up to him as nonchalantly as bills at the end of the month. They play like brother plays poker—he ne-

want another championship.

All in all they have a wonderful ball team, "Miss Spartan." Their continued success should entitle them to win a brass ball.

Crossword

14. oktobra, 1936